

กฎหมายผังเมืองกับการแก้ปัญหาน้ำท่วมภัยแล้งตามแนวทางของ
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
Planing Law and the Flood Resoluticn in accordance
with King Chulalongkorn's wisdow

รองศาสตราจารย์จตุทามาต นิสารัตน์
Jutamas Nisarat*

บทคัดย่อ

การจัดทำผังเมืองได้เริ่มมีมาตั้งแต่สมัยโบราณ การจัดทำผังเมืองในอดีตมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันข้าศึกศัตรู ต่อมาเมื่อเกิดการปฏิวัติอุตสาหกรรมวัตถุประสงค์ของการจัดทำผังเมืองได้เปลี่ยนแปลงไป เป็นการควบคุมการใช้ที่ดิน สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย สวัสดิภาพของประชาชนและสาธารณูปโภค

ประเทศไทยสมัยโบราณสิ่งที่เป็นสาธารณูปโภคของไทยนอกจากทางเท้าทางเวียน ที่สำคัญคือ แม่น้ำ ลำคู คลอง ซึ่งใช้เป็นทางสัญจร ในสมัยรัชกาลที่ 5 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นสมัยที่มีการสร้างสิ่งซึ่งเป็นสาธารณูปโภค ลำน้ำ คูคลองมากที่สุดสมัยหนึ่ง ทำให้การคมนาคมการบริหารจัดการน้ำสามารถประสบผลสำเร็จ การระบายน้ำช่วงที่เกิดอุทกภัย การกักเก็บน้ำไว้ใช้ยามหน้าแล้งได้ผลดี ทำให้เกิดพื้นที่เกษตรกรรม การติดต่อคมนาคมทางน้ำประสบผลดี

ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายและหน่วยงานที่ใช้ในการบริหารควบคุมน้ำโดยตรง แต่มีกฎหมายการผังเมืองที่ใช้ในการวางแผนการคมนาคมขนส่งและสาธารณูปโภคทั้งหมดรวมทั้งประเทศคือ ผังประเทศ ผังภาค ผังเมืองรวม ลงไปถึง ผังเฉพาะกิจ แต่กลับไม่นำกฎหมายการผังเมืองมากำหนดวางผังแม่น้ำ ลำคู คลอง แหล่งกักเก็บน้ำ เพื่อการบริหารจัดการน้ำให้เป็นระบบทั้งประเทศเพื่อป้องกันอุทกภัย และภัยแล้งที่เกิดขึ้นประจำทุกปี ก่อให้เกิดการเสียหายทุกภาคส่วนทั้งชีวิตของประชาชน และต่อเศรษฐกิจของประเทศ

ดังนั้น ถึงเวลาที่ต้องนำนโยบายของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและกฎหมายผังเมืองที่มีอยู่ในขณะนี้มาใช้ในการวางแผนการควบคุมบริการจัดการน้ำ ในขณะที่ยังไม่สามารถออกกฎหมายขึ้นมาใช้ได้เฉพาะเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาอุทกภัยหรือภัยแล้งซ้ำซาก

*รองศาสตราจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Abstract

Town planning has long been existed in Thailand since ancient times. The objective of town planning in the past is to protect the country from the enemy. Later, after the industrial revolution, the objective of town planning has been changed from the protection of the country to the control of land using, environment, public safety, public welfare and public service.

In the past, pavements, pathways and wagons, including rivers and canals, are among the public services in Thailand which have been used as public transportation. The building of rivers, ditches and canals, achieving in transportation and water administration, are most found in the reign of King Rama V. At that time, the drainage in the event of flooding and the retention of water in the event of drought, bring to the achievement of agricultural areas and water transportation.

Thailand does not have specific law and public organization to control water system directly but only has the Town Planning Act that supports the traffic transportation and public service planning for the country as a whole which includes the country plan, region plan, general plan and specific plan. However, the Town Planning Act is not the law for the planning of rivers, ditches, canals or water reservoirs and has not been used for managing the water system and protecting the flood and the drought which are the problems that bring the damage to all sectors in the country including the damaging of lives and economy every year.

Therefore, while there is no specific law to resolve the problem, it is a high time to bring the King Rama V policy and the Town Planning Act together to make a plan for controlling and managing water and to prevent the redundant of flooding and drought.

คำสำคัญ: ผังเมือง

Keywords: Town planning

การจัดทำผังเมืองได้เริ่มมีมาตั้งแต่สมัยโบราณ เช่น ในประเทศจีน มีการสร้างกำแพงเมือง คูเมืองเขตพระราชวังและนอกเขตให้ชุมชนอาศัยจักรวรรดิกรีกได้สร้าง Greek Town ของโรมัน Roman Town การจัดทำผังเมืองในอดีต มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันข้าศึกศัตรู ความปลอดภัย นอกเขตกำแพง คูเมืองก็จะเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ต่อมาเมื่อมีการปฏิวัติอุตสาหกรรม ในศตวรรษที่ 18 วัตถุประสงค์ของการจัดทำผังเมืองจึงได้เปลี่ยนแปลงไป การควบคุมการใช้ที่ดินเป็นไปเพื่อสภาพแวดล้อม สุขภาพอนามัยความเป็นอยู่ การคมนาคม ฯลฯ การจัดทำผังเมืองจึงมีวัตถุประสงค์ที่เปลี่ยนไปตามยุคสมัย เพื่อความเป็นอยู่ สภาพสังคม และสาธารณะประโยชน์โดยรวมในขณะนั้น

ปัจจุบันไทยเรายังไม่มีกฎหมายควบคุม จัดสรร การวางแผน การสร้างสิ่งซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภท แม่น้ำ ลำคู คลอง ควบคุมการใช้น้ำ แม่น้ำ ลำคูคลอง ในต่างประเทศ มีกฎหมายควบคุมการใช้น้ำ แนวเขตแม่น้ำลำคลอง ป้องกันน้ำท่วม เช่น กฎหมาย River Floodway Act ของประเทศสหรัฐอเมริกา และที่มีปัญหาน้ำท่วม จะมีการทำแผนการพัฒนาการใช้ที่ดินในเขตนน้ำท่วม Flood Land Development มีหน่วยงานของรัฐบาลกลาง (United States Environmental Protection Agency: EPA) ออกกฎหมายในการบริหารจัดการน้ำ กฎหมายที่เกี่ยวกับน้ำ สิ่งแวดล้อม ทั้งอากาศ และเรื่องอื่น ๆ เป็นแนวทางให้มลรัฐต่าง ๆ ในการออกกฎหมายเฉพาะของมลรัฐเอง แต่ละมลรัฐก็จะออกกฎหมายกำหนดรายละเอียดในการควบคุมการใช้น้ำ ใต้ดิน บนดิน แม่น้ำ เขื่อน หรือที่ดินแนวฝั่งริมน้ำ ตลอดจนการปล่อยน้ำเสียต่าง ๆ กฎหมายกำหนดให้น้ำเป็นทรัพย์สินของรัฐ น้ำที่ไหลตามธรรมชาติ กระแสน้ำในแม่น้ำในทะเลสาบ ในรอบอ่าวเม็กซิโก น้ำฝน กระแสน้ำในหุบเขา ลุ่มน้ำในรัฐ น้ำที่เกิดจากแหล่งใดที่ผ่านเข้ามาในอาณาเขตของรัฐ แหล่งสงวนน้ำของรัฐ หรือโดยการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกใด ๆ ที่เป็นเจ้าของหรือดำเนินการโดยรัฐเป็นทรัพย์สินของรัฐ (the Gulf of Mexico (a) The water of the ordinary flow, underflow, and tides of every flowing river, natural stream, and lake, and of every bay or arm of the Gulf of Mexico, and the storm water, floodwater, and rainwater of every river, natural stream, canyon, ravine, depression, and watershed in the state is the property of the state.

ถนนและทางหลวง บุคคลที่จะสร้างมีสิทธิสร้างได้ แต่ต้องสร้างคูหรือคลองหรือท่อตามถนน ท่อประปา หรือข้ามถนนและทางหลวง สร้างสะพานข้ามตามแยกทุกแยก ทั้งหมดเพื่อจะไม่ให้เกิดปัญหาความไม่สะดวกกระทบกับการใช้ถนน ทางหลวง การคมนาคม ขนส่ง และต้องได้รับการอนุมัติจากหน่วยงานของรัฐ จากเจ้าของที่ดิน ก่อนที่จะดำเนินการ

ถ้าถนนสาธารณะใด ๆ ทางหลวงหรือสะพานสาธารณะที่ตั้งอยู่บนพื้นดินที่จำเป็นสำหรับแนวเขตของเขื่อน อ่างเก็บน้ำหรือทะเลสาบ ศาล คณะกรรมการของรัฐจะเล็งถนนและสะพานเพื่อที่จะไม่ยุ่งเกี่ยวกับการก่อสร้าง เขื่อนอ่างเก็บน้ำ หรือทะเลสาบ และทำนองเดียวกัน บุคคลที่ปรารถนาที่จะสร้างเขื่อน อ่างเก็บน้ำ หรือทะเลสาบ ทำให้ต้องย้ายหรือสร้างถนนหรือสะพานขึ้นใหม่ จะต้องชำระค่าใช้จ่ายของการเคลื่อนย้ายสะพานหรือถนนด้วย (b) If any public road, highway, or public bridge is located on the ground necessary for a damsite, reservoir, or lake, the commissioners court shall change the road and remove the bridge so that it does not interfere with the construction of the proposed dam, reservoir, or lake.¹

แม้แต่ระหว่างเอกชนด้วยกันก็ยังมี การควบคุมการใช้น้ำระหว่างเอกชนที่จะไม่ก่อความเสียหายให้เพื่อนบ้าน ตามประมวลกฎหมาย Hammurabi Code ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 55 ถ้าบุคคลใดเปิดคูเพื่อใช้น้ำเพาะปลูกพืชโดยประมาททำให้น้ำท่วมพื้นดินของเพื่อนบ้านจะต้องจ่ายค่าโพดชดใช้ความ

¹WATER CODE (1977) TITLE 2. WATER ADMINISTRATION SUBTITLE A and B. WATER RIGHTS CHAPTER 11. WATER RIGHTS.

เสียหายให้กับเพื่อนบ้าน (If any one open his ditches to water his crop, but is careless, and the water flood the field of his neighbor, then he shall pay his neighbor corn for his loss.)

ในประเทศไทยสมัยโบราณ คนไทยได้อาศัยแม่น้ำ ลำคู คลองเป็นที่หล่อเลี้ยงชีวิต ทั้งเป็นที่ตั้งถิ่นฐาน สัญจร แหล่งอาหาร อาศัยน้ำเพื่อการเพาะปลูก ประกอบการเกษตร ติดต่อซื้อขายขนส่งสินค้าระหว่างกัน และเมื่อมีชาวต่างชาติเข้ามาติดต่อค้าขายโดยทางเรือ ปากแม่น้ำเจ้าพระยา ล่องมาถึงอยุธยา แม่น้ำ ลำ คู คลองจึงเป็นสาธารณูปโภคที่สำคัญคู่กับชีวิตของคนไทย แม่น้ำลำคู คลอง จึงมีอยู่มากมาย ทั้งเล็ก ใหญ่ ทั้งที่มีอยู่เดิมตามธรรมชาติ และที่ขุดขึ้นใหม่ แม่น้ำ เปรียบเสมือนทางหลวงแผ่นดินสายเมนสายหลัก ส่วนลำคู คลองเปรียบเสมือน ถนนสายรอง ตรอก ซอก ซอย ที่เชื่อมกับถนนสาธารณะ แม่น้ำ ลำคู คลองไม่ใช่มีประโยชน์เฉพาะใช้สัญจรเหมือนถนน แต่มีความสำคัญกว่า เพราะน้ำที่ไหลผ่าน เปรียบเสมือนเลือดที่หล่อเลี้ยงคนไทยทำการเกษตรดีมีอาบกินตลอดมาชั่วลูกชั่วหลาน ในสมัยโบราณจึงได้มีการขุดแม่น้ำ คู คลองขึ้นใหม่อยู่เสมอซึ่งเปรียบเสมือนการสร้างถนนในปัจจุบัน

เดิมที่ตั้งของเกาะรัตนโกสินทร์มีชุมชนบางกอก กินเนื้อที่รวมทั้งฝั่งธนบุรีและฝั่งพระนครรวมกัน ซึ่งเจริญมาพร้อมกับกรุงศรีอยุธยา เนื่องจากอำเภอพระประแดงเป็นอำเภอปากอ่าวเมืองหน้าด่าน สำหรับติดต่อค้าขายกับต่างชาติ พระมหากษัตริย์ในสมัยกรุงศรีอยุธยาจึงโปรดให้ขุดคลองเพื่อลัดระยะการเดินทางจากอยุธยา คลองบางกอกน้อย คลองบางกอกใหญ่ คลองตลิ่งชัน คลองบางระมาด สำหรับตำบลบางกอก (ซึ่งแต่เดิมยังไม่ปรากฏชุมชนบางกอก) ซึ่งเคยอยู่ฝั่งตะวันออกของลำน้ำเจ้าพระยาเดิม เมื่อมีการขุดคลองเพื่อเป็นเส้นทางลัด พื้นที่สองฝั่งกลายเป็นพื้นที่ซึ่งมีแม่น้ำไหลผ่านกลาง เป็นสาเหตุให้น้ำเปลี่ยนทิศทาง ต่อมาเมื่อน้ำเซาะตลิ่งมากขึ้นจากคลองกลายเป็นแม่น้ำกั้นแยกพื้นดินเป็นฝั่งพระนคร ฝั่งธนบุรี ส่วนแม่น้ำเดิมกลับคืนเงินเป็นลำคลอง ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์จึงได้มีการวางผังเมืองพระนครใหม่ ย้ายเมืองมาอยู่ฝั่งตะวันออก สร้างป้อม กำแพงขุดคู คลองรอบพระนคร ขยายแนวเขตพระนครออกไป ขุดคลองใหม่เชื่อมระหว่างคลองบางลำพูและคลองโอ่งอ่าง ขุดคลองหลอดและคลองอื่น ๆ อีกมากมาย²

ในสมัยกรุงศรีอยุธยาเรื่อยมา จนในสมัยกรุงธนบุรี และสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ การขุดแม่น้ำ คู คลอง เทียบกับสมัยปัจจุบันก็คือ การสร้างถนนสิ่งซึ่งเป็นสาธารณูปโภค แต่สมัยปัจจุบันการสร้างถนนโดยรัฐยังน้อยมาก เทียบไม่ได้กับในสมัยอดีต ถ้านับจำนวนคู คลอง แม่น้ำ ถนน กับจำนวนถนนที่สร้างขึ้นในปัจจุบัน บางถนนสร้างขึ้นในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนกลาง แต่เราก็ยังใช้อยู่ เช่น ถนนสีลม ถนนเจริญกรุง ฯลฯ³

² หอจดหมายเหตุอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ, [Online], available URL: <http://catholic.or.th>, 2557 (มิถุนายน, 11).

³ คณะกรรมการจัดงานสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี, ประวัติกรุงรัตนโกสินทร์ เล่ม 2 รัชกาลที่ 4 - พ.ศ. 2475, กรุงเทพมหานคร.

ประโยชน์ของแม่น้ำลำคลอง สมัยโบราณ ยังใช้ระบายน้ำในหน้าน้ำ กักเก็บน้ำไว้ใช้ในหน้า
แล้ง สัจจรถิดต่อค้าขาย แต่เมื่อสังคมเจริญขึ้นเรากลับไม่ให้ความสำคัญกับแม่น้ำ ลำคลองเหมือนเช่น
ในอดีต ในสมัยรัชกาลที่ 5 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวท่านทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่
ยิ่งใหญ่ พระองค์ทรงพัฒนาประเทศหลายด้าน ทั้งทางด้านการศึกษา ทางเศรษฐกิจ การต่างประเทศ
การเมือง การปกครอง ประโยชน์สุดท้ายก็ตกกลับสู่ประชาชนราษฎรของพระองค์เอง ทรงคำนึงถึง
ทวยราษฎร เพื่อประโยชน์กับราษฎร ทรงปรับปรุงการคมนาคมขนส่ง ทั้งทางน้ำทางบก ถนน รถไฟ
ขุดแม่น้ำ ลำคู คลอง นอกจากจะให้ชาวบ้านสัจจรถิด และใช้น้ำในแม่น้ำ คู คลองเลี้ยงชีวิตประกอบ
เกษตรกรรมแล้ว ยังเป็นการเปิดพื้นดินพัฒนาพื้นที่ให้ชาวบ้านให้เข้าไปจับจอง อยู่อาศัย ประกอบ
อาชีพ สร้างบ้านแปลงเมือง ให้ราษฎรมีที่ดินทำกิน มีอาชีพ มีบ้านเรือนที่อยู่กินที่สร้างครอบครัว ทวย
ราษฎรมีชีวิตความเป็นอยู่อย่างสงบสุขร่มเย็น มีความสุข นโยบายของพระองค์ท่าน ในใจท่านนึกถึงคน
ไทยชาวบ้าน พวกเรา และประเทศชาติเป็นสำคัญในสมัยรัชกาลที่ 5 ถือได้ว่าการขุดคลองมากที่สุด
ในยุคหนึ่ง สมัยพระองค์ท่าน กรุงเทพฯ มีสมญา “เวนิสแห่งภาคตะวันออก”⁴ โดยทรงเห็นว่าควรจะมี
คลองสายใหม่เกิดขึ้นในทุก ๆ หนึ่งปีจะเป็นประโยชน์กับประเทศชาติและประชาชน ทำให้บ้านเมือง
เจริญ ทั้งโดยพระองค์ทรงจ้างเอกชน ให้ส่วนราชการดำเนินการ ให้ชาวบ้านช่วยขุด นอกจากจะใช้พระ
ราชทรัพย์ส่วนพระองค์แล้ว ยังโปรดให้ราษฎรร่วมออกเงินด้วย ตอบแทนกับการได้จับจองที่ดินเพื่อ
ขยายพื้นที่ กระจายความเจริญออกไปยังชนบท สร้างที่ดินทำกิน ที่อยู่อาศัยให้กับประชาราษฎร์ การ
ติดต่อระหว่างจังหวัด ยุทธศาสตร์ดังที่เคยเป็นมาแต่เดิม คลองสำคัญ ๆ ที่เรายังจดจำได้เมื่อตอนเกิดน้ำ
ท่วมใหญ่กรุงเทพ ตัวอย่างเช่น คลองเปรมประชากร เป็นคลองที่ช่วยย่นระยะเวลาการติดต่อระหว่าง
กรุงศรีอยุธยากับกรุงรัตนโกสินทร์ เชื่อมแม่น้ำเจ้าพระยาจากคลองผดุงกรุงเกษมบริเวณหน้าวัดโสมนัส
วิหาร ไปทะเล ตำบลเกาะใหญ่ อำเภอกองเก่า จังหวัดพระนครศรีอยุธยา คลองทวีวัฒนา คลองราชมนตรี
คลองผดุงกรุงเกษม

คลองเปรมประชากร

⁴คณะกรรมการจัดงานสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี, ประวัติกรุงรัตนโกสินทร์ เล่ม 2 รัชกาลที่ 4 - พ.ศ. 2475,

รูปภาพจาก [Online], available URL: <http://haab.catholic.or.th> ณ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2557

คลองประเวศบุรีรัมย์ ต่อจากคลองพระโขนงไปเชื่อมกับคลองด่าน ออกสู่ม่าน้ำบางประกงที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งชาวบ้านเรียกสั้น ๆ ว่าคลองขุด พระองค์พระราชทานทรัพย์จากกระทรวงพระคลังมหาสมบัติร่วมกับราษฎรเป็นค่าขุดคลอง ราษฎรที่ออกค่าใช้จ่ายในการขุดคลองจะได้รับการจับจองที่ดินเป็นการตอบแทน ต่อมาได้จ้างคนจีนขุดคลองแยกเชื่อมต่อ คลองนี้ออกไปอีกเป็นคลอง 4 คลอง คือ คลองหนึ่ง คลองสอง คลองสาม และคลองสี่ ซึ่งเริ่มขุดตั้งแต่ พ.ศ. 2421 แล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2423 มีความยาวทั้งสิ้น 46 กิโลเมตร

คลองรังสิตประยูรศักดิ์หรือคลองรังสิต (คลองรังสฤษฏ์ประยูรศักดิ์)

คลองรังสิตประยูรศักดิ์หรือคลองรังสิต (คลองรังสิตประยูรศักดิ์) จากคลองนี้ยังมีการขุดคลองจากคลองประยูรศักดิ์ออกไปเป็นสายย่อยอีก การขุดคลองที่พระองค์โปรดให้จัดทำขึ้นนั้นทำให้เกิดมีการพัฒนาการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ นอกจากการขุดแล้วยังมีการลอกคลองต่างที่มีอยู่เดิมให้ใช้ได้สะดวก ระบายน้ำได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้พระองค์ทรงโปรดให้ขุด และลอกคลองที่มีอยู่เดิมแต่ต้นเงินอีกหลายคลองให้ใช้ประโยชน์ได้ดีกว่าเดิม

คลองรังสิต เป็นคลองที่ใช้ประโยชน์เพื่อเป็นคลองส่งน้ำ ระบายน้ำ และกักเก็บน้ำไว้ใช้เพื่อการเกษตรกรรม คลองรังสิตประยูรศักดิ์ (คลองรังสิต) เริ่มขุดเมื่อ 4 มีนาคม พ.ศ. 2433 และสำเร็จเมื่อปี พ.ศ. 2440 โดยทรงจ้างฝรั่งร่วมกับคนไทย ฝรั่งผู้ที่วางแผนขุดคลองรังสิต ชื่อ นายโยราคิม กราซี (Joachim Grassi) บริษัทขุดคลองแลคูนาสยามจำกัด (Siam Lans, and Irrigation Company Limited) พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสายสนิทวงศ์, พระนางาพิพิธภายี (นายชื่น บุนนาค) และนายโจอาคิม กราซีได้ ร่วมทุนก่อตั้งบริษัท ต่อมาได้ถอนตัวออกไป บุตรชายพระองค์เจ้าสายสนิทวงศ์ มาถือหุ้นแทน มีนายเออร์วิน มุลเลอร์ นายห้างปีกริมม์ คนเยอรมัน มาดำเนินการคลองรังสิต เดิมชื่อคลอง แปะควา เพราะกว้างแปดวา บ้างก็เรียกว่าคลองเจ้าสาย ต่อมาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์โปรดเกล้าฯพระราชทานชื่อว่า คลองรังสิตประยูรศักดิ์ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระเจ้าลูกเธอพระองค์เจ้ารังสิตประยูรศักดิ์ต้นราชสกุลรังสิต⁵

ในการบริหารจัดการน้ำ พระองค์ทรงเริ่มดำเนินการแนวคิดโครงการสร้างเขื่อนเจ้าพระยาบนที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง อธิบดีกรมคลอง (แวน เดอร์ไฮเด) กระทรวงเกษตร เสนอรายงาน “General Report on Irrigation and Drainage in the Lower Menam Valley”

และเสนอการสร้างเขื่อนกันแม่น้ำเจ้าพระยาที่จังหวัดชัยนาท ที่เรียกว่า Grand Scheme เพื่อเชื่อมโยงกับระบบคูคลองและการชลประทานต่าง ๆ ทั่วภาคกลาง ให้กับรัฐบาลในปี 2445 แต่โครงการนี้ไม่สำเร็จในเวลานั้น เพราะในเวลานั้นงบประมาณได้นำไปสร้างรถไฟ⁶

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ท่านยังได้สร้างสิ่งสาธารณูปโภคอื่น เช่น ถนน รถไฟ มีการเตรียมที่ดินเพื่อย้ายหัวลำโพงมานอกพระนคร ซึ่งบางสวนคือสวนจตุจักรปัจจุบัน และยังเตรียมที่ดินของข้างถนนรัชดาภิเษกปัจจุบัน เพื่อเตรียมทำรถไฟรางคู่ แต่ถึงอย่างนั้นก็ตาม ท่านก็ไม่เคยลืมความสำคัญของคูคลอง แม่น้ำ ซึ่งถือว่าเป็นเส้นเลือดใหญ่ให้นำน้ำ ไปหล่อเลี้ยงชีวิตของคนไทย

เมื่อตั้งคมเจริญขึ้น เมืองเติบโตขึ้น ความสำคัญของคู คลอง แม่น้ำก็ลดลงไป การที่ คู คลอง แม่น้ำ ลดความสำคัญลง สาเหตุไม่ใช่เพราะ คู คลองแม่น้ำลดความสำคัญในตัวเอง แต่เพราะเราเองละเลยไม่เห็นความสำคัญ เรามีประปา เรามีบ่อน้ำบาดาล เรามีถนน ความสำคัญของคู คลอง แม่น้ำไม่ใช่เฉพาะแนวเขตที่ดินของแม่น้ำ คู คลอง แต่สิ่งสำคัญ คือน้ำที่อยู่ในคู คลอง แม่น้ำซึ่งเป็น

⁵[Online], available URL: <http://www.okanation.net>. 10 มิถุนายน พ.ศ.2557.

⁶[Online], available URL: <http://www.thairath.co.th> ไทยรัฐออนไลน์ วันพุธที่ 11 มิถุนายน พ.ศ. 2557.

ทรัพยากรธรรมชาติที่จำเป็นต่อสิ่งมีชีวิตบนโลก และไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ปรากฏว่าเราไม่ได้ให้ความสนใจในการดูแล จัดการน้ำซึ่งอยู่ในลำคู คลอง แม่น้ำ จนต้นเงิน สกปรก เต็มไปด้วยขยะเชื้อโรค กลายเป็นที่ระบายน้ำ และบางแห่งยังสร้าง ตึก อาคารบ้านเรือน ถนน ถมทับคูคลองจนแทบไม่เหลือสภาพว่าที่ดินนั้นเดิมเคยเป็นคู คลองสาธารณะสมบัติของแผ่นดินมาก่อน

ในแต่ละปีประเทศไทยต้องประสบปัญหาน้ำท่วมสูญเสียชีวิตทรัพย์สินเงินทอง ประชาชนได้รับความเดือนร้อน และมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้น จากสถิติสถานการณ์สาธารณภัยของประเทศไทยที่เกิดขึ้นและผลกระทบในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยประสบปัญหาอุทกภัยเป็นประจำทุกปี หลายจังหวัด จากตารางด้านล่างนี้

ปี พ.ศ.	จำนวน (ครั้ง)	(จังหวัด)	บาดเจ็บ (คน)	ความเสียหาย (อุทกภัย)	
				เสียชีวิต (คน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2532	9	52	5,495	602	11,739.56
2533	12	58	19	50	6,652.23
2534	14	66	26	43	4,562.31
2535	10	66	-	16	5,240.58
2536	9	42	254	47	2,181.61
2537	11	74	12	46	5,058.88
2538	8	73	11	442	6,123.52
2539	10	74	21	158	7,160.68
2540	7	64	427	98	3,842.22
2541	12	65	3	8	1,706.03
2542	9	69	30	53	1,381.64
2543	12	62	-	120	10,032.94
2544	14	60	68	244	3,666.29
2545	5	72	-	216	13,385.32
2546	17	66	10	44	2,050.26
2547	12	59	3	28	850.65
2548	12	63	-	75	5,982.28

ปี พ.ศ.	จำนวน (ครั้ง)	(จังหวัด)	บาดเจ็บ (คน)	ความเสียหาย (อุทกภัย)	
				เสียชีวิต (คน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2549	6	58	1,462	446	9,627.41
2550	13	54	17	36	1,687.86
2551	6	65	16	113	7,601.79
2552	5	64	22	53	5,252.61
รวม	213		7,896	2,938	115,786.67

ที่มา: ศูนย์อำนวยการบรรเทาสาธารณภัย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในปี พ.ศ. 2532

จากสถิติของศูนย์บรรเทาสาธารณภัยฯ จำนวนของจังหวัดที่ประสบอุทกภัยน้ำท่วม จากสถิติ พ.ศ. 2532-2552 มีจังหวัดที่ประสบอุทกภัยรวม 213 ครั้ง ในปี พ.ศ. 2537 จังหวัดที่ประสบปัญหาอุทกภัยจำนวน 74 จังหวัด ในปี 2537 (จากจำนวนทั้งหมดมี 77 จังหวัด) สูงสุด จำนวน 17 ครั้ง และต่ำสุดจำนวน 5 ครั้ง และทุกปีจะมีคนเสียชีวิต โดยมูลค่าความเสียหายตั้งแต่ พ.ศ. 2532 ถึง พ.ศ. 2552 มีมูลค่ารวม 115,786.67 ล้านบาท

ปัญหาของประเทศไทยในเรื่องน้ำ ไม่ใช่เฉพาะประสบอุทกภัยเพียงอย่างเดียว ภัยแล้งก็เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี การขาดแคลนน้ำ ไม่เพียงพอสำหรับประชาชนใช้อุปโภคบริโภคและเพื่อการเกษตรกรรม สภาพการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศที่ไม่แน่นอน บางปีปริมาณฝนมาก บางปีปริมาณฝนน้อย ส่งผลให้ปริมาณน้ำในเขื่อนและอ่างเก็บน้ำทั่วประเทศมีน้อยลง เมื่อปีที่น้ำมากก็เกิดน้ำท่วม ปีที่น้ำน้อยก็เกิดภัยแล้ง ตามตารางดังนี้

ปี พ.ศ.	จำนวน (จังหวัด)	ความเสียหาย (ภัยแล้ง)				
		ราษฎร ประสบภัย (คน)	ราษฎร ประสบภัย (ครัวเรือน)	พื้นที่ การเกษตร (ไร่)	ปศุสัตว์ (ตัว)	มูลค่า (ล้านบาท)
2532	29	1,760,192	496,062	1,294,240	197	121.97
2533	48	2,107,100	536,550	1,970,703	872	92.17
2534	59	4,926,177	1,221,416	1,037,271	290	262.17
2535	70	8,100,916	2,430,663	5,334,471	417	176.18
2536	68	9,107,675	2,533,194	2,040,443	726	198.76

ปี พ.ศ.	จำนวน (จังหวัด)	ความเสียหาย (ภัยแล้ง)				
		ราษฎร ประสบภัย (คน)	ราษฎร ประสบภัย (ครัวเรือน)	พื้นที่ การเกษตร (ไร่)	ปศุสัตว์ (ตัว)	มูลค่า (ล้านบาท)
2537	66	8,763,014	2,736,643	17,923,817	510	98.76
2538	72	12,482,502	2,661,678	3,001,437	462	177.62
2539	61	10,967,930	2,277,787	101,900	573	289.16
2540	64	14,678,373	3,094,280	1,431,296	197	249.16
2541	72	6,510,111	1,531,295	1,789,285	1,107	69.17
2542	58	6,127,165	1,546,107	3,144,932	980	1,520.50
2543	59	10,561,526	2,830,297	472,700	2,071	641.71
2544	51	18,933,905	7,334,816	1,712,691	192	71.96
2545	68	12,841,110	2,939,139	2,071,560	-	508.78
2546	63	5,939,282	1,399,936	484,189	-	174.33
2547	64	8,388,728	1,970,516	1,480,209	-	190.67
2548	71	11,147,627	2,768,919	13,736,660	-	7,565.86
2549	61	11,862,358	2,960,824	578,753	-	495.26
2550	66	16,754,980	4,378,225	1,350,118	-	198.30
2551	61	135,298,895	3,531,570	524,999	-	103.90
2552	62	17,353,358	4,500,861	594,434	-	108.35
รวม						13,314.74

ที่มา: ศูนย์อำนวยการบรรเทาสาธารณภัย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

โดยสรุป ปี พ.ศ. 2538 และปี พ.ศ. 2541 ประสบปัญหาภัยแล้งสูงสุดถึง 72 จังหวัด แต่ละปี จำนวนครัวเรือนที่ประสบความเสียหายมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี จำนวนพื้นที่ประกอบการเกษตรก็เช่น เดียวกัน รวมมูลค่าความเสียหาย ตั้งแต่ พ.ศ. 2532 ถึงพ.ศ. 2552 เป็นมูลค่าถึง 13,314.74 ล้านบาท

ปี พ.ศ. 2554 ประเทศไทยประสบปัญหาอุทกภัยครั้งรุนแรงที่สุดเป็นประวัติการณ์ ตั้งแต่ต้นปี จนถึงปลายปี และมีพื้นที่ประสบภัยกระจายตัวในทุกภาคของประเทศ โดยเฉพาะพื้นที่ภาคเหนือและ

ภาคกลางที่เกิดน้ำท่วมหนักเป็นระยะเวลานาน ยิ่งไปกว่านั้นพื้นที่กรุงเทพฯและปริมณฑล เป็นพื้นที่
หนึ่งซึ่งเกิดน้ำท่วมหนักในรอบ 70 ปี หากนับจากเหตุการณ์น้ำท่วมกรุงเทพฯ ในปี พ.ศ. 2485 อุทกภัย
ครั้งนี้ส่งผลให้เกิดความเสียหายอย่างหนักทั้งทางภาคการเกษตร อุตสาหกรรม เศรษฐกิจ สังคม และส่ง
ผลกระทบต่อเป็นลูกโซ่ไปยังภาคส่วนอื่นอีกเป็นจำนวนมาก มีการประกาศเป็นพื้นที่ภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน
ตั้งแต่ปลายเดือนกรกฎาคม จนถึงเดือนพฤศจิกายน 2554 รวมทั้งสิ้น 65 จังหวัด ทั้งนี้ มีผู้เสียชีวิต 657 ราย
สูญหาย 3 คน ราษฎรเดือดร้อน 4,039,459 ครัวเรือน จำนวน 13,425,869 คน บ้านเรือนเสียหายทั้งสิ้น
2,329 หลัง บ้านเรือนเสียหายบางส่วน 96,833 หลัง พื้นที่การเกษตรคาดว่าจะได้รับความเสียหาย 11.20
ล้านไร่ ถนน 13,961 สาย ท่อระบายน้ำ 777 แห่ง ฝาย 982 แห่ง ทำนบ 142 แห่ง สะพาน/คอสะพาน 724
แห่ง บ่อปลา/บ่อกุ้ง/หอย 231,919 ไร่ ปศุสัตว์ 13.41 ล้านตัว⁷

จากการที่ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายในการจัดการบริหารน้ำ และหน่วยงานที่รับผิดชอบ
ในเรื่องน้ำทั้งหมดโดยตรง โดยมีกระจัดกระจายในหน่วยงานต่าง ๆ เช่น การชลประทาน สิ่งแวดล้อม
กรมเจ้าท่า ฯลฯ ต่างกับบางประเทศที่กำหนดสิทธิในน้ำ การควบคุมการใช้น้ำโดยตรงและที่ชัดเจน
เมื่อเรายังไม่มีกฎหมายในการบริหารจัดการน้ำ ล่องน้ำ โดยตรงเช่นบางประเทศ เราจึงจำเป็นต้องใช้
กฎหมายที่มีอยู่เพื่อ ให้บังเกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม และปัญหาใหญ่ของประเทศไทยอีกประการหนึ่ง
ก็คือการ การสร้างสิ่งสาธารณูปโภคที่ไปขัดขวางการไหลของน้ำ และควรขุดลอก สร้างคู คลองแม่น้ำ
เพิ่ม เพื่อให้การจัดการ การเก็บรักษา การใช้ ทรัพยากรน้ำ ให้คุ้มค่า สงวนรักษา ทั้งในด้านสิ่งแวดล้อม
และเกิดประโยชน์สูงสุด ไม่ก่อให้เกิดปัญหาน้ำท่วมภัยแล้งซ้ำซาก

กฎหมายผังเมืองเป็นกฎหมายที่กำหนด ควบคุมการใช้น้ำประโยชน์ในที่ดินและสาธารณูปโภค
สาธารณูปการ สิ่งซึ่งเป็นสาธารณูปโภคประเภทหนึ่งที่สำคัญคือ ทางน้ำ แหล่งน้ำ แต่ในพระราชบัญญัติ
ผังเมือง พ.ศ. 2518 สาธารณูปโภคจำกัดเฉพาะที่ใช้สัญจรทางบก ทางราง สะพาน แต่ไม่มีการกำหนด
สาธารณูปโภคที่เป็นแม่น้ำ ลำคลอง คู เขื่อน แหล่งกักเก็บน้ำ แหล่งน้ำสาธารณะ ซึ่งแตกต่างจากใน
สมัยโบราณ ที่ใช้คู คลอง แม่น้ำเป็นทางสัญจร ปัจจุบันเราจึงไม่ได้สนใจเอาใจใส่ให้ความสำคัญของคู
คลองแม่น้ำเท่ากับ ถนน ทางหลวง ซึ่งเป็นสาธารณูปโภคทางบก การดูแลลำคู คลองแม่น้ำแยกไปตาม
หน่วยงานต่าง ๆ การวางแผนที่จะพัฒนาสร้างลำคูคลอง แม่น้ำ พื้นที่กักเก็บน้ำ เหมือนสมัยโบราณจึง
เกิดขึ้นน้อยมาก และไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ บางครั้งยังสร้างสาธารณูปโภคทางบกทับคูคลองทางน้ำ
สาธารณะก่อให้เกิดปัญหาขัดขวางการไหลของน้ำ

การจัดทำผังเมือง มีทั้งที่เป็น ผังประเทศ ผังภาค ผังเมืองรวมจังหวัด ผังชุมชน ผังเฉพาะ
กิจ ฯลฯ ผังประเทศเป็นไปตามแผนนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กำหนดแนวทางทาง
กายภาพ การใช้น้ำที่ดินของประเทศต้องให้สอดคล้องทั้งในด้านทรัพยากรธรรมชาติ การพัฒนาประเทศ
โดยรวม ผังภาค เป็นผังที่กำหนดการใช้น้ำที่ดิน กำหนดพิจารณาทรัพยากรธรรมชาติและสาธารณูปโภค
สาธารณูปการ สภาพของวัฒนธรรม อาชีพชุมชน สภาพของพื้นที่ของแต่ละภาค รวมทั้งประสานความ

⁷[Online], available URL: <http://www.Thaiwater.Net>.11 มิถุนายน 2557.

ร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ผังเมืองรวมจังหวัด และผังเมืองรวมชุมชน ผังเมืองเฉพาะ ผังท้องถิ่น ฯลฯ ผังเมืองเหล่านี้จะกำหนดการใช้ประโยชน์ในแต่ละพื้นที่ที่ผังใช้บังคับตามวัตถุประสงค์ ผังเมืองต่าง ๆ จะต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกันประสานสอดคล้องกัน⁸

พระราชบัญญัติการผังเมืองและผังชนบท พ.ศ. 2495 เป็นกฎหมายการผังเมืองฉบับแรก ซึ่งใช้ ครั้งแรก มีการนำมาใช้ที่จังหวัดสุรินทร์เพราะเกิดไฟไหม้ครั้งใหญ่ที่อำเภอเมืองสุรินทร์ พระราชบัญญัติการ ผังเมือง พ.ศ. 2518 ซึ่งได้ประกาศใช้มาแล้วเป็นเวลา 39 ปี มีการแก้ไขปรับปรุงสอง ครั้ง ฉบับที่ 2 เมื่อ วันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2525 และฉบับที่ 3 ให้ไว้เมื่อ วันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535 เนื้อหาของกฎหมายผังเมือง ตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ความหมายและวัตถุประสงค์ของการผังเมือง ผังเมืองรวมผังเมืองเฉพาะ ตามมาตรา 4 บัญญัติว่า “การผังเมือง” หมายความว่า การวาง จัดทำและดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะในบริเวณเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบท เพื่อสร้างหรือพัฒนาเมืองหรือส่วนของเมืองขึ้นใหม่หรือแทนเมืองหรือส่วนของเมืองที่ได้รับความเสียหาย เพื่อให้มีหรือทำให้ดียิ่งขึ้นซึ่งสุขลักษณะ ความสะดวกสบาย ความเป็นระเบียบ ความสวยงาม การใช้ประโยชน์ใน ทรัพย์สิน ความปลอดภัยของประชาชน และสวัสดิภาพของสังคม เพื่อส่งเสริมการเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม เพื่อดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่และวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดี หรือเพื่อบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิประเทศที่งดงาม หรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติ “ผังเมืองรวม” หมายความว่า แผนผัง นโยบายและโครงการ รวมทั้งมาตรการควบคุมโดยทั่วไป เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา และการดำรงรักษาเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบทในด้านการใช้ประโยชน์ใน ทรัพย์สิน การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณสุข บริการสาธารณะ และสภาพแวดล้อม เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง “ผังเมืองเฉพาะ” หมายความว่า แผนผังและโครงการดำเนินการเพื่อพัฒนาหรือดำรงรักษาบริเวณเฉพาะแห่ง หรือกิจการที่เกี่ยวข้อง ในเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบท เพื่อประโยชน์แก่การผังเมือง

มาตรา 17 ผังเมืองรวมประกอบด้วย

- (1) วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังเมืองรวม
- (2) แผนที่แสดงเขตของผังเมืองรวม
- (3) แผนผังซึ่งทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับพร้อมด้วยข้อกำหนด โดยมีสาระสำคัญ

ทุกประการหรือบางประการ ดังต่อไปนี้

- (ก) แผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภท
- (ข) แผนผังแสดงที่โล่ง
- (ค) แผนผังแสดงโครงการคมนาคมและขนส่ง

⁸ สำนักผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย, คู่มือวิธีการจัดทำแผนงาน / โครงการให้เป็นไปตามผังเมืองรวม, (กรุงเทพมหานคร: กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย, 2549), หน้า 7-10.

(ง) แผนผังแสดงโครงการกิจการสาธารณูปโภค

ฯลฯ

มาตรา 28 ผังเมืองเฉพาะประกอบด้วย

(1) วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ

(2) แผนที่แสดงเขตของผังเมืองเฉพาะ

(3) แผนผังเมืองหรือแผนผังบริเวณซึ่งทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับ โดยมีสาระสำคัญทุกประการหรือบางประการ ดังต่อไปนี้

(ก) แผนผังแสดงการกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินซึ่งจำแนกเป็นประเภทกิจการ พร้อมทั้งแนวเขตการแบ่งที่ดินออกเป็นประเภทและย่าน

(ข) แผนผังแสดงโครงการคมนาคมและขนส่งพร้อมทั้งรายละเอียดแสดงแนวและขนาดทางสาธารณะ

(ค) แผนผังแสดงรายละเอียดของกิจการสาธารณูปโภค

ฯลฯ

วัตถุประสงค์ของการผังเมืองตามพระราชบัญญัติการผังเมือง มาตรา 4 เป็นการวาง นโยบาย มาตรการควบคุมการใช้ที่ดิน สาธารณูปโภค สาธารณูปการเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาไว้ล่วงหน้า เพื่อการใช้ประโยชน์ ความปลอดภัย สวัสดิภาพ สุขอนามัย สิ่งแวดล้อม ทางกายภาพ ทางภูมิ ประวัติศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องกับเมืองหรือชนบท ในด้านการใช้ประโยชน์ในที่ดิน การคมนาคมและการขนส่ง

การวางผังเมือง คู คลอง แม่น้ำ เป็นสาธารณูปโภคอย่างหนึ่ง เป็นการทำตามหลักการ และ วัตถุประสงค์ของการผังเมือง ไม่ใช่เฉพาะถนน ที่จะถือว่าเป็นสาธารณูปโภคที่จำเป็นเท่านั้น นโยบาย ของการจัดทำผังเมืองตามกฎหมายของไทยนั้นไม่ว่าจะเป็นผังประเทศ ผังภาค ผังเมืองรวม และผัง เฉพาะ จะมีการวางแผนการใช้ประโยชน์ในที่ดินที่สำคัญ ทุกแผนจะมีการกำหนดโครงการคมนา คม สาธารณูปโภค กฎหมายการผังเมืองจึงเป็นการควบคุมการใช้ประโยชน์ในที่ดิน สงวนรักษาพื้นที่ สำคัญ ๆ การดูแลทรัพยากรธรรมชาติ การดูแลสภาพแวดล้อมและระบบคมนาคมขนส่ง สาธารณูปโภค บริการสาธารณะ แต่ไม่มีการสาธารณูปโภคประเภท แม่น้ำ ลำคูคลอง บัญญัติไว้ สาธารณูปโภคตาม กฎหมายการผังเมือง ในท้ายของผังจะมีแต่ที่เป็นถนน รถไฟ

ดังนั้นถึงเวลาแล้วหรือยังที่จะนำกฎหมายผังเมือง มาดำเนินการตามแนวนโยบายของ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวในเรื่องการจัดการบริหารน้ำ ชูค คู คลอง แม่น้ำซึ่งเป็น สาธารณูปโภค เพื่อใช้ในการสัญจรควบคุมทิศทางการไหลของน้ำ ในฤดูฝนป้องกันอุทกภัย สร้างแหล่ง กักเก็บน้ำป้องกันภัยแล้งเพื่อใช้ในการเกษตร ซึ่งเป็นวิบัติภัยที่เกิดขึ้นทุกปีและเป็นเส้นทางคมนาคม โดยรวมทั้งประเทศ แก้ปัญหาอุทกภัย ภัยแล้ง ปี ในขณะที่เรายังไม่มีกฎหมายน้ำมาใช้บังคับโดยตรง และนำบทลงโทษมาใช้บังคับอย่างจริงจังกับบุคคลที่สร้างถนนทับคูคลองสาธารณะ แหล่งน้ำตาม ธรรมชาติ เป็นการขัดขวางการไหลการระบายของน้ำ

บรรณานุกรม

คณะกรรมการจัดงานสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี, ประวัติศาสตร์กรุงรัตนโกสินทร์ เล่ม 2 รัชกาล
ที่ 4 - พ.ศ. 2475, กรุงเทพมหานคร.

สำนักผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ กรมโยธาธิการ และผังเมือง กระทรวงมหาดไทย. คู่มือวิธีการจัด
ทำแผนงาน / โครงการให้เป็นไปตามผังเมืองรวม. กรุงเทพมหานคร: กรมโยธาธิการและ
ผังเมือง กระทรวงมหาดไทย.

หอจดหมายเหตุอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ. [Online]. Available URL: <http://catholic.or.th> 11 มิถุนายน
2557.

[Online]. Available URL: <http://www.okanation.net>. 10 มิถุนายน พ.ศ. 2557.

[Online]. Available URL: <http://www.thairath.co.th> ไทยรัฐออนไลน์ วันพุธที่ 11 มิถุนายน พ.ศ. 2557.

[Online]. Available URL: <http://www.Thaiwater.net>. 11 มิถุนายน พ.ศ. 2557.